

משטרת ישראל
אגף המבצעים

-בלמ"ס-

נוהל זה הותר לעיון על פי חוק חופש המידע

			נוהלי אג"מ
מספר: 220.002.09	תת-פרק: טיפול באירועים	פרק: שיטור וקהילה	
שם: תפיסת מפתחות רכב			תאריך פרסום: 13/03/2022
			תאריך תחילה: 13/03/2022
			תאריך ביטול:
			נוסח: 2

1. כללי:

- א. פעילות מערך הסיור והתנועה בכבישים כוללת, בין היתר, בדיקות כלי רכב שגרתיות, עצירת כלי רכב לבדיקת רישיונות שגרתית, וחיפוש אחר כלי רכב שנהגיהם חשודים בביצוע עבירה.
- ב. לעיתים, קיים חשש כי נהגי הרכב שנעצרו ינסו להימלט מהשוטר בנסיעה במהלך בדיקתם.
- ג. בריחת נהג תוך כדי בדיקה, עלולה לסכן את הנהג, את השוטר ואת המשתמשים בדרך.

2. מטרה:

קביעת כללים ועקרונות לשימוש בסמכות של תפיסת מפתחות כלי רכב למניעת בריחת הרכב במהלך הבדיקה.

3. הבסיס החוקי:

סעיף 32 (א) לפקודת סדר הדין הפלילי (מעצר וחיפוש) {נוסח חדש}, התשכ"ט - 1969.

4. הכללים:

- א. תפיסת מפתחות רכב אפשרית רק במקרה בו קיים יסוד סביר לחשד להימלטות הנהג עם הרכב, או להימלטות הנוסעים עם הרכב בעת שהנהג מצוי מחוץ לרכב.
- ב. תפיסת מפתחות הרכב בשל יסוד סביר לבריחה אינה מהווה כשלעצמה עילה לביצוע חיפוש ברכב או לשימוש בכוח, אלא אם הסמכות קמה מנסיבות אחרות, שאינן קשורות בהכרח לנטילת מפתחות הרכב.

- ג. יובהר כי חשד לביצוע עבירה כלשהי - אינו מהווה, כשלעצמו, עילה לתפיסת מפתחות הרכב הנבדק, אלא אם קיים יסוד סביר לחשד להימלטות כאמור בסעיף 4(א).
- ד. אין בהנחיה ובכללים לתפיסת מפתחות הרכב כדי לגרוע מיתר סמכויותיו של שוטר עפ"י חוק ביחס לחשוד, לנהג הרכב או לרכב (לדוג': סמכות מעצר או עיכוב או איסור שימוש ברכב או כל סמכות מכוח פקודת התעבורה ותקנותיה).

5. קיומו של היסוד הסביר לחשד להימלטות עם הרכב:

על מנת לתפוס מפתחות של רכב אין די בחשד כללי (בעלמא), וניתן לתפוס מפתחות רכב רק כאשר החשד מתבסס על סממנים אובייקטיביים (בשטח) מהם עולה החשד (לדוג' - מעשיהם של הנהג ו/או נוסעים ברכב מעידים על כוונה להימלט, או נאמרו אמירות מפורשות או מרומזות בדבר הימלטות או קיומו של מידע מודיעיני).

6. השיטה:

א. בדיקת רכב שגרתית:

- (1) בדיקת רכב שגרתית נעשית ע"י השוטרים במקרים האלה:
- (א) במהלך ביצוע מחסומים;
 - (ב) תוך כדי נסיעה;
 - (ג) בפעילות מבצעית מתוכננת כנגד עבירות רכוש / סמים וכו';
 - (ד) במהלך בדיקות שגרתיות (לדוג' בדיקת רישיונות, תקינות הרכב, אכיפה מתוכננת כנגד נהיגה בשכרות ועוד).
- (2) ככלל, במקרים המנויים מעלה, לא קמה לשוטר עילה לתפיסת מפתחות הרכב.
- (3) יחד עם זאת, ישנם מקרים בהם במהלך הבדיקה הוברר כי נהג הרכב או אחד הנוסעים הוא חב מעצר/דרוש חקירה או חשוד בעבירה וכי השוטר אמור לעכבו/לעצרו ולהביאו לתחנה.
- (4) עובדת היות אחד המשתמשים ברכב חב מעצר אף היא אינה מהווה עילה לתפיסת מפתחות הרכב, אולם, אם השוטר מבחין כי התנהגותם של הנהג או מי ממשתמשי הרכב מעלה יסוד סביר לחשוד כי ינסו להימלט עם הרכב, רשאי השוטר לתפוס את מפתחות הרכב ולהשיבם לנהג לאחר ביצוע הבדיקה, העיכוב או המעצר הדרוש.

ב. בדיקת רכב החשוד בעבירה:

- (1) ישנם מקרים בהם שוטרי הסיור והתנועה מבצעים פעילות לאיתור רכב שנוסעיו מעורבים בביצוע עבירה.
- (2) בדיקת רכב החשוד בעבירה פלילית או תעבורתית מתבצעת ע"י שוטרים במקרים האלה:
- (א) במחסום אזעקה.
 - (ב) לאחר מרדף אחר רכב שנהגו ביצע עבירה כאמור בנוהל אג"ס מס' 221.110.01 "מרדף אחר רכב חשוד".
 - (3) בבדיקת רכב חשוד שנעצר במחסום אזעקה בעקבות אירוע פלילי חמור, כדוגמת תאונת פגע וברח, חטיפת בני אדם, שוד מזוין, חשד לאירוע פח"ע, סיכון אדם

בנתיב תחבורה ציבורי, כאשר ברור שהרכב נמלט מזירת העבירה, קמה עילה לשוטר לתפוס את מפתחות הרכב.

(4) ככלל רשאי השוטר לדרוש מנהג הרכב לדומם את המנוע במהלך הבדיקה, אולם במקרים בהם יטען נהג הרכב כי דימום המנוע עשוי לגרום לבעיה בהתנעת הרכב או בנזק גופני עקב מחלה/רגישות בשל כיבוי במיזוג ברכב, ישקול השוטר את הוראתו ואם אין חשש להימלטות, יאשר השוטר את המשך הפעלת מנוע הרכב.

(5) כאשר אין מדובר באירוע פלילי חמור כאמור והרכב נעצר (בין אם במחסום ובין בדרך אחרת), אין לתפוס את המפתחות אלא אם נהג הרכב או נוסעיו, מגלים בהתנהגותם סימנים המעלים **יסוד סביר לחשש** שימלטו עם הרכב, אז רשאי השוטר לתפוס את מפתחות הרכב.

(6) בבדיקת רכב החשוד בעבירה **שנעצר לאחר מרדף**, אין צורך להוכיח את החשש הסביר לבריחה, ולפיכך השוטר רשאי לתפוס את מפתחות הרכב מיד עם עצירתו על מנת למנוע המשך הבריחה.

(7) מובהר ומודגש, כי אין לתפוס את מפתחות הרכב במסגרת אכיפה רגילה, רק משום שהרכב שלגביו מבוצעת פעילות האכיפה הוא מסוג טרקטורון או דו גלגלי.

7. דיווח:

א. השוטר שעצר את הרכב לבדיקה, ימלא דוח פעולה בו יפרט את נסיבות המקרה ואת כל הפעולות בהן נקט בעת בדיקת הרכב.

ב. במקרים בהם נתפסו מפתחות הרכב, יפרט השוטר מה העלה את החשד להימלטות עם הרכב.

ג. החזרת מפתחות הרכב לזכאי להחזיק בהם תבוצע בהתאם לסעיף 14 לפקודת מטא"ר מס' 14.01.45 – "תפיסת חפצים הקשורים לעבירה והטיפול בהם".